

Sobre del contingut de la secció “El comentari de Bernat Dedéu”, al programa *El matí de Catalunya Ràdio*, emès l'1 d'abril de 2026**Fets**

1r. Amb data 3 d'abril de 2026 va tenir entrada al CAC, mitjançant correu electrònic, un escrit (Q_45_2026) referit a una secció del programa *El matí de Catalunya Ràdio* emès l'1 d'abril de 2026 en relació amb uns fets ocorreguts durant un partit de futbol de les seleccions d'Espanya i Egipte. La persona que presenta l'escrit considera que el contingut de la secció constitueix un «[...] discurso de odio contra los “castellanos” [...]», ja que inclou “[...] múltiples expresiones que constituyen generalización despectiva, atribución de rasgos negativos colectivos y deshumanización hacia un grupo definido por identidad cultural/lingüística [...]”.

Tot seguit esmenta els fragments que considera “[...] problemáticos y por qué lo son [...]”. L'escrit resumeix els fets denunciats en tres punts:

- «Emisión de un comentario que contiene generalizaciones despectivas contra un grupo identificado por lengua/origen (“castellanos”).
- Difusión de un discurso que fomenta el rechazo colectivo y la división social.
- Falta de contextualización, réplica o corrección por parte del medio público.»

A més, assenyala que “[...] la gravedad del caso no radica únicamente en expresiones aisladas, sino en la normalización de un marco discursivo que construye a una parte de la ciudadanía como ajena, inferior y rechazable dentro de su propia sociedad.[...]”

2n. A aquests efectes, l'Àrea de Continguts del Consell va elaborar l'Informe 14/2026, de 14 d'abril, relatiu a l'anàlisi d'un contingut del programa *El matí de Catalunya Ràdio*, emès l'1 d'abril de 2026.

L'informe esmentat estableix que «[...] La secció “El comentari de Bernat Dedéu” de l'1 d'abril es refereix a un fet d'actualitat ocorregut el dia abans: els incidents racistes i islamòfobs que es van produir durant el partit de futbol Espanya-Egipte disputat a l'RCDE Stadium.

En el comentari en qüestió, de 49 segons, el col·laborador Bernat Dedéu Pastor exposa opinions personals des d'un punt de vista irònic. En concret, presenta uns comportaments com si fossin positius quan, en realitat, s'hi posiciona en contra:

- “És important que la selecció espanyola celebri partits a Catalunya i especialment oportú que els aculli l'estadi de l'Espanyol a Cornellà”
- “Va molt bé que tastem aquestes coses a tocar de casa [...]”
- “Tot això va molt bé de veure, perquè de tot això és del que cal fugir.”

El discurs del col·laborador inclou les opinions següents:

- En relació amb “els castellans”:
 - o “són una gent més aviat grollera, que es permet cridar ‘musulmà qui no boti’ a un rival com Egipte a pesar que el millor jugador de *la Roja*, i de fet el millor jugador del món, sigui musulmà.”
 - o “[...] la ‘xaroneria’ castellana, aquest mal gust general en el vestir [...]”.

El col·laborador utilitza un terme descriptiu —“els castellans”— per referir-se a un col·lectiu determinat i els atribueix característiques i comportaments negatius. [...]».

El mateix informe determina que “[...] La secció d’opinió apareix separada de la resta de continguts mitjançant:

- Una presentació dels continguts a càrrec del conductor del programa
- Una sintonia musical al final de la secció. [...]”.

Finalment, l’informe de referència indica que “[...] El conductor ni cap altre membre de l’equip del programa no fan referència al comentari del col·laborador. Després de la secció, el conductor dona pas a altres continguts [...]”.

Consideracions jurídiques

Primera. El dret a la llibertat d’expressió i els drets que protegeixen la dignitat humana

La lletra a de l’apartat 1 de l’article 20 de la Constitució espanyola (CE) reconeix i garanteix el dret a “[...] expressar i difondre lliurement els pensaments, les idees i les opinions mitjançant la paraula, l’escriptura o qualsevol mitjà de reproducció [...]”, tenint en compte, així mateix, que aquesta llibertat té el límit en el respecte als drets que reconeix el títol I de la CE.

En aquest sentit, una àmplia jurisprudència dels tribunals estatals posa de manifest la prevalença del dret a la llibertat d’expressió davant d’altres drets. Així ho recull, per totes, la Sentència del Tribunal Suprem de 18 de juliol de 2007, que determina que: “[...] La libertad de expresión no es sólo la manifestación de pensamientos e ideas, sino que comprende la crítica de la conducta de otro, aun cuando sea desabrida y pueda molestar, inquietar o disgustar a aquel contra quien se dirige [...]”.

En la mateixa línia, els pronunciaments del Tribunal Europeu de Drets Humans (TEDH) reiteren aquesta doctrina. Així, en la Sentència d’1 d’octubre de 2013, assumpte *Yalçinkaya contra Turquia*, s’afirma que “[...] la libertad de expresión constituye uno de los fundamentos esenciales de una sociedad democrática, una de las condiciones primordiales de su progreso y de realización de cada uno [...]”. Igualment, la Sentència de 12 de setembre de 2012, assumpte [...] y otros contra Espanya, assenyalava que: «[...] la libertad de expresión constituye uno de los fundamentos esenciales de una sociedad democrática, una de las condiciones primordiales de su progreso y del desarrollo de cada individuo. Sin perjuicio del apartado 2 del artículo 10, la libertad de expresión es válida no solamente para las “informaciones” o “ideas” acogidas favorablemente o consideradas

inofensivas o indiferentes, sino también para aquellas que chocan, ofenden o inquietan: así lo quieren el pluralismo, la tolerancia y el espíritu de apertura, sin los cuales no es una "sociedad democrática". Tal y como consagra el artículo 10, está sujeta a excepciones que, sin embargo, requieren una interpretación estricta, y la necesidad de que cualquier restricción debe ser acreditada de manera convincente [...]».

Ara bé, dit això, i d'acord amb l'apartat 4 de l'article 20 de la CE, la llibertat d'expressió troba el seu límit, entre d'altres, en el dret a l'honor, a la intimitat personal i familiar, a la pròpia imatge, i en la protecció de la joventut i de la infància. Així mateix, l'apartat 1 de l'article 10 de la CE estableix que la dignitat de la persona i els drets inviolables que li són inherents constitueixen el fonament de l'ordre polític i de la pau social, la qual cosa opera com a límit material a l'exercici d'aquest dret quan es produeix una lesió d'aquests valors.

En la seva concreció en l'àmbit audiovisual, l'article 4 de la Llei de l'Estat 13/2022, de 7 de juliol, general de la comunicació audiovisual (LGCA) relatiu a la dignitat humana, estableix que "[...] La comunicació audiovisual no incitarà a la violència, al odi o a la discriminació contra un grup o membres de un grup per raó de edat, sexe, discapacitat, orientació sexual, identitat de gènere, expressió de gènere, raza, color, origen ètnic o social, característiques sexuals o genètiques, llengua, religió o creences, opinions polítiques o de qualsevol altre tipus, nacionalitat, patrimoni o naixement.[...]" (apartat 2). I des de la perspectiva de la normativa catalana, la Llei 22/2005, de 29 de desembre, de la comunicació audiovisual de Catalunya (LCA), estableix (lletra b de l'article 80) que "[...] en el marc de l'exercici legítim dels drets fonamentals de llibertat d'expressió i d'informació, la realització d'activitats de comunicació audiovisual se sotmet als límits següents: [...] No incitar a l'odi per motius de raça, sexe, religió o nacionalitat [...]".

Segona. Anàlisi del contingut de la secció "El comentari de Bernat Dedéu", a Catalunya Ràdio l'1 d'abril de 2026

El discurs d'odi, tal com s'utilitza en les resolucions del Comitè de Nacions Unides, així com en declaracions, recomanacions i directives de la Unió Europea i en les recomanacions del Consell d'Europa, fa referència a aquelles situacions en què es difonen expressions que insten, promouen o justifiquen l'odi racial, la xenofòbia, l'antisemitisme o qualsevol altra forma d'odi basada en la intolerància. Es tracta, per tant, d'expressions que no només poden estar motivades per l'odi, sinó que, sobretot, pretenen transmetre'l i incentivar-lo entre els seus destinataris.¹

¹ Articles 10 i 14 del Conveni Europeu de Drets Humans, de 4 de novembre de 1950, relatius a la llibertat d'expressió i la prohibició de la discriminació.

Recomanació NR (97) 20, del Consell d'Europa, de 30 d'octubre de 1997, sobre el discurs d'odi, en la qual es defineix aquest discurs com el que s'estén a totes les formes d'expressió que incitin, promoguin o justifiquin l'odi racial, la xenofòbia, l'antisemitisme i altres formes d'odi basades en la intolerància, en particular, la intolerància expressada pel nacionalisme agressiu i l'etnocentrisme, la discriminació, la hostilitat contra les minories, els immigrants i les persones d'origen immigrant.

Recomanació NR (97) 21, del Consell d'Europa, de 30 d'octubre de 1997, relativa als mitjans de comunicació i la promoció de la cultura de la tolerància, que té per objecte garantir la igualtat de dignitat de totes les persones i el gaudiment dels drets i les llibertats sense cap distinció, especialment per raons de sexe, raça, color, idioma, religió, fortuna, naixement o qualsevol altre condició social.

Article 20 del Pacte internacional de drets civils i polítics, aprovat per l'Assemblea General de les Nacions Unides, mitjançant la Resolució 2200 A (XXI).

Article 21 de la Carta dels Drets Fonamentals de Unió Europea, de 18 de desembre de 2000.

Recomanació número 7 de la Comissió Europea contra el racisme i la intolerància, de 13 d'octubre de 2002.

A partir d'aquests elements definitoris, cal determinar si les manifestacions objecte de queixa es poden incloure en el concepte de *discurs d'odi*, atenent al context concret en què es produeixen.

D'acord amb l'informe d'anàlisi de continguts, les expressions examinades s'insereixen en una secció d'opinió ("El comentari de Bernat Dedéu"), emesa dins del programa *El matí de Catalunya Ràdio*, clarament diferenciada de la resta de continguts del programa. En aquest espai, el col·laborador expressa una valoració personal sobre fets d'actualitat, en aquest cas, els incidents racistes i islamòfobs produïts durant un partit de futbol. En aquest context, el col·laborador manifesta literalment que "[...] els castellans són una gent més aviat grollera, que es permet cridar 'musulmà qui no boti' [...]", es refereix igualment a "[...] la 'xaroneria' castellana, aquest mal gust general en el vestir [...]" i conclou que "[...] tot això va molt bé de veure, perquè de tot això és del que cal fugir [...]". Aquestes expressions s'emeten en el marc d'un discurs d'opinió que, segons l'informe mateix, recorre a la "[...] ironia [...]" i es vincula a la crítica de comportaments concrets esdevinguts en un esdeveniment esportiu.

A la vista d'aquests elements, l'anàlisi s'ha de projectar, en primer lloc, sobre l'element subjectiu. En aquest sentit, el Tribunal Suprem, en la Sentència 89/2025, de 5 de febrer (Sala Penal), estableix que "[...] el elemento que caracteriza a los delitos de odio es el ánimo subjetivo que conduce al autor a la comisión del hecho agresivo [...] el ánimo consiste en la animadversión hacia la persona, o hacia colectivos [...]", i exigeix, per tant, l'existència d'un propòsit específic de menyspreu o hostilitat cap al grup afectat.

Ara bé, tal com es desprèn de l'anàlisi de context d'aquest contingut, l'element subjectiu no concorre en el cas examinat. En efecte, les manifestacions controvertides no responen a una voluntat de denigració autònoma del col·lectiu esmentat, sinó que s'insereixen en un discurs d'opinió vinculat a un fet d'actualitat —els cànecs racistes i islamòfobs produïts en un esdeveniment esportiu— i articulat mitjançant un recurs expressiu específic, com és la ironia. Aquest element és rellevant, ja que, tal com posa de manifest aquest informe, el col·laborador "[...] presenta uns comportaments com si fossin positius quan, en realitat, s'hi posiciona en contra [...]", la qual cosa evidencia una finalitat crítica i no pas una adhesió o promoció de les conductes descrites.

Declaració sobre la llibertat del debat polític als mitjans de comunicació del Consell d'Europa, de 12 de febrer de 2004.

Recomanació 1805 (2007) sobre blasfèmia, insults religiosos i discursos d'odi contra les persones per motius de la seva religió, de 28 de juny.

Decisió marc 2008/913/JAI del Consell, de 28 de novembre, relativa a la lluita contra determinades formes de racisme i xenofòbia mitjançant el dret penal, que estableix la necessitat de tipificar com a conductes delictives, per part dels estats membres, la incitació pública (incloent-hi l'apologia) a la violència o a l'odi, dirigits contra un grup de persones o contra un únic membre del grup, en relació amb la raça, el color, la religió o la creença, l'ascendència o l'origen nacional o ètnic, així com difondre-la per qualsevol mitjà.

Recomanació de política general núm. 15 de l'ECRI sobre la lluita contra els discursos d'odi, de 8 de desembre de 2015.

Recomanació CM/Rec(2022)16 del Comitè de Ministres als estats membres sobre la lluita contra els discursos d'odi, de 20 de maig.

En conseqüència, l'absència d'aquest ànim específic d'animadversió —element nuclear de la institució jurídica de l'odi— impedeix qualificar les manifestacions com a discurs d'odi en sentit jurídic, ja que no es pot apreciar que tinguin com a finalitat ni com a efecte promoure, fomentar o legitimar l'hostilitat contra el col·lectiu al qual es refereixen, sinó que responen, essencialment, a una presa de posició crítica en el marc del debat públic sobre uns fets d'interès general.

En segon lloc, des d'una perspectiva objectiva, la jurisprudència exigeix que les expressions assoleixin un llindar de gravetat determinat per poder ser subsumides en l'àmbit del discurs d'odi. En aquest sentit, la STS 646/2018, de 14 de desembre, estableix que “[...] las expresiones y actos han de tener una gravedad suficiente para lesionar la dignidad de los colectivos contra los que se actúa [...]”, de manera que no qualsevol manifestació despectiva o de mal gust és suficient, sinó només aquelles que, per la seva intensitat i capacitat lesiva, comporten un veritable menysteniment de la dignitat del col·lectiu afectat.

En el cas analitzat, les manifestacions objecte de queixa —tot i que poden ser qualificades de generalitzadores o despectives— no presenten aquesta intensitat ni aquesta capacitat de lesió. D'una banda, no es produeixen en un context d'hostilitat directa ni de confrontació interpersonal, sinó en una secció d'opinió clarament delimitada dins d'un magazín informatiu, en què el col·laborador expressa una valoració personal sobre un fet d'actualitat. De l'altra, el contingut no incorpora expressions inequívocament vexatòries ni comportaments que impliquin humiliació directa o incitació a la discriminació, sinó que es configura com una crítica —encara que pugui resultar exagerada o de mal gust— d'uns comportaments concrets vinculats a un esdeveniment determinat.

Així mateix, el recurs a la ironia contribueix a modular el sentit i l'abast de les expressions, en la mesura que aquestes no es presenten com una afirmació literal destinada a denigrar el col·lectiu, sinó com un mecanisme retòric orientat a reforçar una crítica als fets esdevinguts.

En conseqüència, des d'aquesta perspectiva objectiva, les manifestacions examinades no assoleixen el llindar de gravetat exigible per la jurisprudència per entendre que lesionen la dignitat del col·lectiu en els termes propis del discurs d'odi jurídicament rellevant, ja que no són idònies per generar un perjudici real i suficientment greu als valors de la dignitat humana.

Així, doncs, de la valoració conjunta del context en què es produeixen aquestes manifestacions —marcat per la seva inserció en una secció clarament d'opinió—, del caràcter subjectiu i valoratiu del contingut emès, així com de la finalitat essencialment crítica del discurs en relació amb uns fets concrets d'actualitat, i tenint igualment en compte l'absència tant de l'element subjectiu d'animadversió com de la intensitat objectiva exigida per la jurisprudència, se'n conclou que les expressions analitzades no poden ser incloses en el concepte d'odi en sentit jurídic. Al nostre parer, s'inscriuen dins de l'àmbit de protecció del dret a la llibertat d'expressió, amb una voluntat crítica clara i en relació amb fets d'actualitat, àmbit en el qual el dret fonamental empara també aquelles manifestacions que poden resultar incòmodes, exagerades o socialment reprovables, sempre que no traspassin els límits jurídics establerts.

Per tot el que s'ha exposat, el Ple del Consell de l'Audiovisual de Catalunya adopta, per unanimitat, el següent

ACORD

- 1.** Constatar que les expressions objecte d'anàlisi, emeses en la secció "El comentari de Bernat Dedéu" del programa *El matí de Catalunya Ràdio* l'1 d'abril de 2026, s'inscriuen dins de l'àmbit de protecció del dret fonamental a la llibertat d'expressió.
- 2.** Notificar aquest acord a la Corporació Catalana de Mitjans Audiovisuals, SA.
- 3.** Comunicar aquest acord a la persona que ha presentat la queixa.

Barcelona, 29 d'abril de 2026

Xevi Xirgo Teixidor
President

Enric Casas i Gironella
Conseller secretari